

РЕШЕНИЕ

№ 7533

гр. София, 23.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 46 състав,
в публично заседание на 24.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Желева

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **6361** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на М. Ц. Н., ЕГН: [ЕГН] срещу решение № Ц2153-21-6/04.06.2020 г. на директора на ТП на НОИ С. – град, с което е потвърдено разпореждане № [ЕГН]/23 от 24.03.2020 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което се отказва възобновяване на наследствена пенсия.

С жалбата се твърди незаконосъобразност на решението поради противоречие с материалния закон и се иска неговата отмяна, както и връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне с изрични указания да се възстанови наследствената пенсия на жалбоподателя М. Ц. Н., считано от 28.11.2019 г. до приключване на стажа по чл. 294 и сл. от ЗСВ.

В съдебно заседание жалбоподателят М. Ц. Н. – редовно призован, се явява лично.

Ответникът ТП на НОИ С. – град – редовно призован, представлява се от юрк. М., с пълномощно по делото.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не изпраща представител.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното :

Оспорването е направено от надлежна страна, чиито законни права и интереси са засегнати от оспореното решение. Същото представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК. Жалбата е депозирана в 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което се явява процесуално допустима.

Разгледана по същество е жалбата е основателна.

Производството, завършило с решение на директора на ТП на НОИ С. – град, с което потвърждава разпореждане № [ЕГН]/23 от 24.03.2020 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което се отказва възобновяване на наследствена пенсия, като неоснователна, е започнало с жалба с вх. № Ц 1012-21-57 от 27.04.2020 г. от жалбоподателя М. Ц. Н. до директора на ТП на НОИ С. – град, с което е поискал разпореждане № [ЕГН]/23 от 24.03.2020 г. да бъде отменено като незаконосъобразно поради противоречие с материалния закон.

Съдът намира за установено въз основа на представените писмени доказателства, че на жалбоподателя е била отпусната наследствена пенсия от 01.09.2016 г., като след отпускането ѝ пенсията е изплащана въз основа на представени уверения от СУ „Св. К. О.“, Юридически факултет, удостоверяващи, че жалбоподателят се е обучавал по специалност „Право“ и е имал качеството „учащ“. От уверение № 382/05.12.2019 г., издадено от СУ „Св. К. О.“, Юридически факултет, се установява, че М. Ц. Н. се е дипломирал на първа редовна държавна сесия по учебен план на випуска с протокол № 001 от 27.11.2019 г.

С оглед на това с разпореждане № 950508/13 от 14.02.2020 г. на ръководител „ПО“ в ТП на НОИ С. – град получаваната наследствена пенсия от М. Ц. Н. е прекратена на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от КСО поради отпадане на основанието за получаването ѝ, считано от 28.11.2019 г.

Със заявление с вх. № 1023-21-266 от 28.01.2020 г., подадено в ТП на НОИ С. – град, М. Ц. Н. е направил искане за възобновяване на наследствената пенсия, тъй като последният със заповед № СД-03-623 от 30.12.2019 г. на министъра на правосъдието е разпределен за стажант-юрист и за периода от 02.01.2020 г. до 02.07.2020 г. ще полага стаж за придобиване на юридическа правоспособност по чл. 294 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/. С разпореждане № [ЕГН]/9 от 31.01.2020 г. на жалбоподателят е отказано възобновяване на наследствената пенсия.

М. Ц. Н. обжалва пред директора на ТП на НОИ С. – град разпореждането с жалба № 1012-21-478 от 04.03.2020 г. и моли същото да бъде отменено.

С решение № Ц2153-21-6 от 04.06.2020 г. на директора на ТП на НОИ С. – град жалбата е отхвърлена и разпореждане № [ЕГН]/23 от 24.03.2020 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ за възстановяване на наследствената пенсия на жалбоподателя на основание чл. 82, ал. 1 от КСО и чл. 34 от Наредбата на пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, е потвърдено.

При така установената фактическа обстановка съдът съобразно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 вр. чл. 146 от АПК намира от правна страна, че оспореният акт е издаден от административен орган в кръга на неговата компетентност, очертана от разпоредбата на чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ от КСО.

Съдът намира още, че оспореният акт е издаден в изискуемата писмена форма и при спазване на административнопроизводствените правила. Във връзка с тези изводи съдът приема, че оспореният акт е валиден административен акт.

По отношение на наличието на противоречие с материалноправни разпоредби, на съдът трябва да се произнесе по твърдението на жалбоподателя, че той притежава качеството „учащ“ през периода на задължителния стаж, който полагат дипломираните юристи по специалност „Право“.

В тази връзка следва се вземе предвид най- новата и актуална практика на Върховния административен съд, съдържаща се в Решение № 327 от 09.01.2019 г. и в Решение № 3676 от 10.03.2020 г. В цитираните решения ВАС категорично и недвусмислено стига до следните изводи: като приложима материалноправна норма чл. 82, ал. 1 от КСО съдържа фактическия състав, при наличието, на който лицата имат право да получат наследствена пенсия. По – конкретно това са лицата, които не са навършили 18 години, без оглед на това дали учат или не. П. са и децата, за които са налице кумулативните предпоставки, а именно да са на възраст от 18 до 26 години и да учат в качеството си на преки наследници на починалото лице, което ги е издържало, както и над тази възраст, ако учат и ако са се инвалидизирали до 18 -, съответно до 26 - годишна възраст. Според чл. 34, ал. 3 от Наредбата на пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, лицата завършващи последния курс на обучение, се счита, че учат до дипломирането си, но не по-късно от края на втората сесия за дипломиране на курса. Също така видно от чл. 45, ал. 1 от Закона за висшето образование /ЗВО/, обучението по всяка специалност на образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

Последното изречение на чл. 82, ал. 1 КСО възпроизвежда в цялост текста на чл. 34, ал. 4 НПОС. В случая не могат да намерят приложение текстовете на чл. 34, ал. 3 и ал. 4 НПОС, защото на осн. чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове, противоречат на акт с по – висока степен, а именно чл. 294 и сл. ЗСВ. В срока на обучението за придобиване на юридическа правоспособност дипломираните юристи я придобиват след полагане на стаж и изпит в съответствие със Закона за съдебната власт. В постоянната си практика Върховният административен съд е приемал, че до полагането на държавния практико – теоретичен изпит след задължителен стаж, дипломираните стажант – юристи нямат юридическа правоспособност. Поради това децата, които са навършили 18 години и провеждат своя задължителен стаж по ЗСВ, следва да продължат за времето на стажа да получават наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 КСО.

Законодателното изменение на нормата на чл. 82, ал. 1 от КСО (в сила от 01.01.2017 г.), на която се основава административният орган, за да разпорежи спиране на изплащане на пенсията, е неприложимо, защото е в противоречие с текстове на Глава четиринадесета от Закона за съдебната власт. В Глава четиринадесета на ЗСВ „Придобиване на правоспособност“ са разписани правилата и реда, по които завършилите специалност „право“ придобиват юридическа правоспособност и квалификация. По арг. от чл. 294, ал. 1 от ЗСВ следва, че лицето, което се е дипломирало по тази специалност, но не притежава юридическа правоспособност, отново не може да упражнява юридическа професия.

Видно от разпоредбата на чл. 297, ал. 2 от ЗСВ, стажът за придобиване на юридическа правоспособност се провежда на два етапа. Първият етап има за цел общо запознаване с основните функции, задълженията и с организацията на дейността на органите на съдебната власт с продължителност не по-малка от два месеца, като във всеки орган на съдебната власт на стажант-юриста се определя наставник. Вторият се определя от законодателя като професионален и се провежда при адвокат, нотариус, частен съдебен изпълнител, представител на друга професия, за която се изисква юридическо образование, в орган на изпълнителната власт или в друга институция, определена с наредбата по чл. 297а от ЗСВ, чиято дейност е свързана с развитието на правото, съдебната власт или защитата на правата на човека. Професионалният стаж е с продължителност 4 месеца и се провежда под ръководството на наставник, като професионалният стаж може да бъде проведен и в орган на съдебната власт. Също така по ал. 3 на чл. 294 от ЗСВ изрично е разписано, че по време на стажа стажант - юристът не получава възнаграждение и времето не се зачита за осигурителен стаж, освен когато договорът с лице по ал. 2, т. 2 предвижда друго. В глава „Придобиване на правоспособност” е въведено в чл. 297а от ЗСВ, задължение на Министъра на правосъдието да издаде наредба относно назначаването, контрол и изпит на стажантите, както и за поддържане на публичен регистър, на лицата които са придобили юридическа правоспособност. След приключване на стажа стажант - юристът полага изпит за придобиване на юридическа правоспособност. Изрично в чл. 300 от ЗСВ е посочено същностното съдържание на този изпит, който най – общо е свързан с проверка на получените по време на стажа практически знания и умения.

Разписаната детайлна уредба на юридическия стаж, провеждан от лицата, които са се дипломирали по специалността „право”, сочи на извод, че той е задължителен елемент от сложния фактически състав по придобиване на юридическа правоспособност. Стажант – юристите след приключването на стажа трябва да имат способност да анализират фактите с правно значение и приложимото право. По време на задължителния теоретичен стаж стажант-юристите се запознават практически с основните функции и с организацията на органите на съдебната власт, изготвят проекти на съдебни актове. Констатацията се извежда от целта на обучението по дадена специалност и дипломирането на студента, които са свързани с получаването на правоспособност да се упражнява съответната професия. Със стажа следователно продължава професионалното обучение на дипломираните студенти по специалността „право“, налице е обучение по смисъла на чл. 82, ал. 1, изр.последно от КСО (ред. изм. в сила от 01.01.2017 г.). Затова стажът по чл. 294, ал. 1 от ЗСВ се включва в срока на обучение по смисъла на тази норма, до полагането на задължителния изпит за правоспособност, през което време няма основание да бъде прекратявана получаваната наследствена пенсия.

При установената конкуренция на общ и специален закон (съответно чл. 82, ал. 1 от КСО във вр. с чл. 45 и чл. 294 от ЗСВ) приложение с оглед правилото на чл. 142 от АПК, следва да намери специалния, а именно чл. 294 и сл. от ЗСВ.

В този смисъл съдът приема, че решението на директора на ТП на НОИ е издадено в противоречие с материалния закон и по- конкретно в противоречие с чл. 294 и сл. от ЗСВ, защото с оглед гореизложеното обучението на юристите приключва не с успешното полагане на държавните изпити и дипломирането им, а с успешното

полагане на изпит за придобиване на правоспособност.

Индивидуалният административен акт предмет на съдебно оспорване противоречи и на целта на закона. В случая се констатира противоречие с чл. 3, т. 2 КСО, в който текст е посочен един от принципите на държавното обществено осигуряване, т. е. децата, които са учащи и са деца на починали преди приключване процеса на обучение осигурени лица, в условията на солидарност, следва да могат да получават наследствена пенсия до навършване на своята 26 годишна възраст.

По горните съображения съдът намира, че оспореното решение № Ц2153-21-6 от 04.06.2020 г. на директора на ТП на НОИ С. – град е незаконосъобразно, поради което жалбата против него следва да бъде уважена.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 1 от АПК, съдът :

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение № Ц2153-21-6 от 04.06.2020 г. на директора на ТП на НОИ С. – град и потвърденото с него разпореждане № [ЕГН]/23 от 24.03.2020 г., издадено от длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“, с което, считано от 28.11.2019 г., е прекратена наследствената пенсия на М. Ц. Н., ЕГН: [ЕГН].

ИЗПРАЩА преписката на ръководителя „Пенсионно осигуряване“ при ТП на НОИ С. – град за ново произнасяне с разпореждане, съобразно дадените в мотивите указания по приложение на закона.

Решението подлежи на оспорване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14- дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

На основание чл. 138 АПК на страните да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: